

Aarhus Universitet

Klimastrategi 2020 - 2025

Dette er en printvenlig udgave
med minimalt grafik og uden billeder.
Husk at printe på begge sider af papiret.

Ønsker du at læse den grafiske online udgave,
så klik ind her: au.dk/klimastrategi

AARHUS UNIVERSITET

Indholdsfortegnelse

MÅL	3
FORORD	4
INDSATSOMRÅDE CAMPUS.....	7
INDSATSOMRÅDE TRANSPORT	8
INDSATSOMRÅDE INDKØB	10
INDSATSOMRÅDE AFFALD	11
IMPLEMENTERING OG OPFØLGNING	12

MÅL

Aarhus Universitet har som mål at blive CO₂-neutral i 2040. Målet for 2025 er at reducere universitetets CO₂-udledning med 35% sammenlignet med 2018, og målet for 2030 er at reducere universitetets CO₂-udledning med 57% sammenlignet med 2018. Med denne ambitiøse målsætning lever universitetet op til Parisaftalen samt regeringens målsætning om at reducere CO₂-udledningen med 70% i 2030 sammenlignet med 1990.

Målet for 2025 er at reducere universitetets CO₂-udledning med 35% sammenlignet med 2018.

FORORD

Vi står over for en vigtig opgave, hvor verden påvirkes af betydelige klimarelaterede udfordringer, med samfundsmæssige, miljømæssige og økonomiske konsekvenser. Her spiller Aarhus Universitet en vigtig rolle og er sit ansvar bevidst som forsknings- og uddannelsesinstitution. Universitetets kerneopgaver er at levere forskning, forskningsbaserede uddannelser og rådgivning af høj, international kvalitet. Universitetet bidrager allerede gennem sine kerneopgaver til at løse samfundsmæssige udfordringer så som klimaforandringerne. Derudover er bæredygtighed et af de gennemgående temaer i den vision, der præsenteres i Aarhus Universitets Strategi 2025. Klimastrategien supplerer den overordnede strategi og løber ligeledes over en femårig periode frem til 2025. Aarhus Universitet bidrager til at indfri FN's verdensmål via sine kerneaktiviteter. I denne strategi er der særligt fokus på, hvordan universitetet ved at reducere sit klimaaftryk kan bidrage til at imødekomme verdensmål nr. 13.

Aarhus Universitet vil reducere sit klimaaftryk

Udover at bidrage via universitetets kerneopgaver vil Aarhus Universitet reducere sit klimaaftryk og fremme en klimavenlig udvikling i driften af universitetet. Universitetet har sat et ambitiøst mål for at leve op til regeringens målsætning om 70% reduktion i perioden 1990-2030, samt målsætningen i Parisaftalen om at begrænse den globale temperaturstigning til under 2 grader, og arbejde for at begrænse temperaturstigningen til 1,5 grader. På nationalt plan er der sket en reduktion på 29% i 2017 ift. 1990 (*Energistyrelsen, 2019: 55). For at følge regeringens målsætning, har Aarhus Universitet sat et mål om at reducere sit klimaaftryk med 35% i 2025 ift. 2018 og med 57% i 2030 ift. 2018.

Som et yderligere mål vil universitetet arbejde hen i mod at blive klimaneutralt i 2040. Klimaneutralitet er dog forudsat, at det er muligt for universitetet at benytte virkemidler som klimakompensation.

Målsætningerne om 35% reduktion i 2025, 57% i 2030 og klimaneutralitet i 2040 dækker over det, der kaldes scope 1 og 2, samt dele af scope 3. Scope 1 og 2 er universitetets direkte udledning ved eksempelvis forbrænding af olie, gas, benzin og diesel, og indirekte udledning ved forbrug af el, varme, damp og køling. Alle andre kilder til udledning udgør scope 3, eksempelvis udledning fra indkøb, byggeri, flytransport og landbrugsdrift. I universitetets målsætninger indgår også flytransport og landbrugsdrift. Disse kilder er medtaget i de overordnede målsætninger, da det er kilder, der medfører en relativ stor udledning på Aarhus Universitet.

Fire indsatsområder

Klimastrategien indeholder mål og indsatser på fire områder:

- Campus
- Indkøb
- Transport
- Affald

Campus, transport og indkøb er de områder, hvor universitetet forventer det største potentiale for at reducere universitetets klimaaftryk, mens affald primært er valgt af miljømæssige hensyn.

Involvering af medarbejdere og studerende

For at kunne lykkes vil Aarhus Universitet involvere universitetets brugere, som gennem deres daglige adfærd skal udleve strategien. Aarhus Universitet har en stor gennemstrømning af studerende, medarbejdere og gæster i løbet af en dag og har herved også et stort ansvar for at understøtte en klimavenlig adfærd på universitetets campusområder. I strategiperioden vil universitetet implementere indsatser, som gør det nemmere og mere attraktivt for universitetets brugere at træffe det klimavenlige valg.

Strategien skal implementeres på en måde, så universitetet fortsat understøtter forskning, uddannelse og rådgivning af højeste kvalitet – også inden for områder, der kræver energitunge laboratorier, datacentre, landbrugsmaskiner, forskningskib m.m., og på en måde der sikrer, at universitetets medarbejdere fortsat kan udveksle viden med internationale kollegaer.

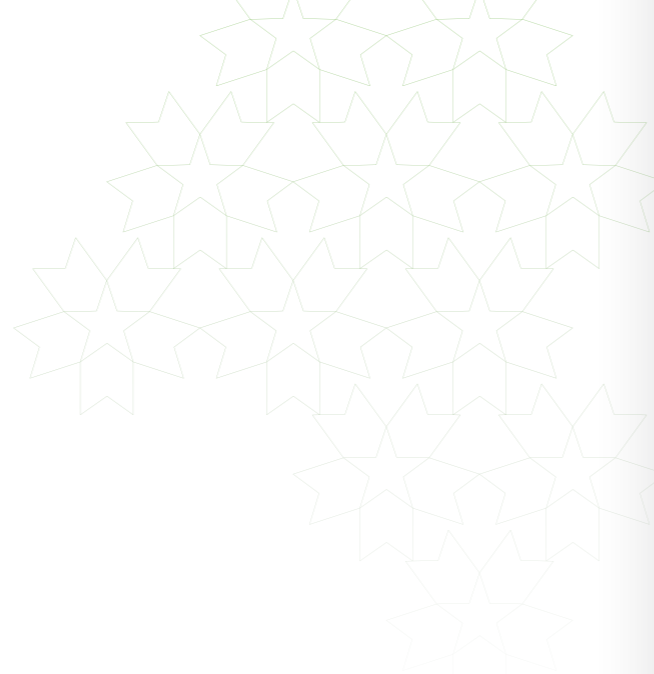
Årligt klimaregnskab

Aarhus Universitets klimaaftryk opgøres og følges i et årligt klimaregnskab. Klimaregnskabet for 2018 fungerer som baseline for universitetets overordnede målsætning. Det indeholder universitetets klimaaftryk fra scope 1 og 2, samt et appendix med dele af scope 3. Klimaregnskabet skal udvikles, så det på sigt indeholder alle de væsentligste kilder til universitetets CO₂-udledning. I takt med at universitetet får bedre indsigt i klimaaftrykket fra forskellige kilder i scope 3, kan der være behov for også at definere mål og indsatser for disse områder, fx for universitetets landbrugsdrift, der sætter et betydeligt klimaaftryk.

Handleplaner

Klimastrategien løber i perioden 2020-2025. I forlængelse af strategien udarbejdes handleplaner for, hvordan mål og delmål indfries. Der vil løbende blive fulgt op på mål og handleplaner. Ikke alle løsninger kendes endnu, dem skal universitetets forskning bidrage til at finde internt samt i samarbejde med eksterne aktører. Aarhus Universitet vil være med til at vise vejen ved at eksperimentere med nye løsninger og igangsætte de nødvendige initiativer til at nå målet om at reducere universitetets CO₂-udledning med 35% i 2025 sammenlignet med 2018.

*Basisfremskrivning 2019 udarbejdet af Energistyrelsen: <https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Analyser/bf19.pdf>

Campus

Transport

Indkøb

Affald

INDSATSOMRÅDE CAMPUS

Baggrund

Aarhus Universitet har allerede iværksat mange tiltag for at reducere ressourceforbruget i driften af universitetet. Derfor er energiforbruget per årsværk reduceret med 20% siden 2006. Dette på trods af, at universitetet har udviklet sig i retning af at have mere energitunge forskningsområder. Selv om Aarhus Universitet er nået langt, skal universitetet fortsat gøre en indsats. Det ønsker Aarhus Universitet at gøre ved dels at anvende smarte teknologier og understøtte en klimavenlig adfærd hos brugerne af universitetets bygninger, dels bruge universitetet som living lab og give studerende og forskere mulighed for at benytte Aarhus Universitet som case.

Mål	Aarhus Universitet vil reducere sin CO ₂ -udledning i forbindelse med nybyggeri, renoveringer samt i drift og anvendelse af bygninger og campusområder					
Delmål	Reducere energiforbrug i universitetets bygninger med 2% årligt	Øge andelen af vedvarende energi i universitetets energiforbrug	Reducere universitetets vandforbrug	DGNB-certificere bygninger med særligt fokus på klima	Eksperimentere med nye løsninger til at reducere universitetets klimaaftryk på universitetets campusområder	Reducere universitetets digitale klimaaftryk
Indsatser	<ul style="list-style-type: none"> Sammenligne energiforbrug i universitetets bygninger med henblik på at finde potentiale for at reducere forbruget Implementere smart teknologi for at reducere forbruget Fremme en klimavenlig adfærd hos studerende og medarbejdere for at reducere forbruget Overvåge vandforbruget for at finde potentiale for at reducere forbruget Give forskere og studerende mulighed for at anvende campus som living lab Afdække sammensætning af universitetets energiforbrug og finde potentiale for et grønnere energimiks Fremme genanvendelse inden for byggeanlægsområdet Afdække universitetets energiforbrug på servere, cloud-løsninger m.m. internt og eksternt med henblik på at reducere universitetets digitale klimaaftryk 					

INDSATSOMRÅDE TRANSPORT

Baggrund

Transport foregår både i dagligdagen til og fra universitetet og i forbindelse med møder og konferencer i ind- og udland. På transportområdet vil universitetet sætte ind på tre fronter:

- Flytransport
- Tjenesterejser i bil
- Medarbejdernes og studerendes transport til og fra AU

Det at udveksle viden med internationale kollegaer – eksempelvis via møder, netværk og konferencer – er en væsentlig del af forskningsarbejdet. Flytransport udgør i dag en betydelig del af internationale universiteters klimaaftryk. Aarhus Universitet vil nedbringe sit klimaaftryk i forbindelse med transport, og vil derfor understøtte medarbejdere i at vælge alternativer til CO₂-tunge rejser, herunder i højere grad at vælge tog og samkørsel samt virtuelle møder og konferencer frem for flytransport.

Biler forurener både gennem deres brug, men også via deres eksistens. Aarhus Universitet vil nedbringe CO₂-udledningen i forbindelse med biltransport ved at understøtte, at medarbejdere og studerende oftere vælger alternativer til bilen – det gælder såvel for tjenesterejser som transport til og fra universitetet. Universitetet vil iværksætte tiltag, som gør det lettere for medarbejdere og studerende at reducere deres CO₂-udledning fra transport. Det gøres ved at reducere antallet af kørt kilometer, udfase universitetets diesel- og benziner samt opstille ladestander til opladning af elbiler på campus. En afledt effekt vil være, at universitetet ligeledes bidrager til at skabe renere byer.

Mål	Aarhus Universitet vil reducere sin CO ₂ -udledning i forbindelse med tjenesterejser og i den daglige transport til og fra universitetet			
Delmål	Nedbringe klimaaftrykket fra flytransport med 30% i 2025 ift. 2018	Reducere antallet af biler ejet af universitetet med 30% i 2025 ift. 2018	Udfase universitetets benzin- og dieslbiler inden 2025 og fra 2020 udelukkende købe biler, der anvender et klimavenligt brændstof	Fremme andelen af medarbejdere og studerende der anvender et klimavenligt transportmiddel til universitetet
Indsatser	<ul style="list-style-type: none"> • Gøre det mere attraktivt for medarbejdere og studerende at anvende virtuelle mødelokaler • Gøre det lettere og mere motiverende for medarbejdere at vælge tog til udvalgte destinationer • Øge kapaciteten for cykelparkering på campusområder, så det matcher behovet • Iværksætte tiltag som gør det lettere for medarbejdere og studerende at vælge et klimavenligt transportmiddel som cykel, offentlig transport, elbil mm. • Gøre det attraktivt for medarbejdere og studerende at benytte delebilsordninger • Øge udnyttelsesgraden af universitetets biler 			

Aarhus Universitet vil nedbringe sit klimaaftryk i forbindelse med transport, og vil derfor understøtte medarbejdere i at vælge alternativer til CO₂-tunge rejser, herunder i højere grad at vælge tog og samkørsel samt virtuelle møder og konferencer frem for flytransport.

INDSATSOMRÅDE INDKØB

Baggrund

Aarhus Universitet ønsker at skærpe sit fokus på klimavenlige indkøb. Universitetet indkøber varer og tjenesteydelser for ca. 1,2 mia. kr. pr. år. Ved at ændre indkøbsadfærd kan universitetet reducere sit CO₂-aftryk. Ud over de direkte effekter af at fremme klimavenlige indkøb, ønsker Aarhus Universitet at præge markedet og leverandører ved at stille høje klimamæssige krav til produkter og services.

Universitetet vil understøtte en helhedsorienteret tilgang til indkøb, hvor påvirkning af klima og miljø skal indgå som et væsentligt parameter på lige fod med eksempelvis anskaffelsespris og social bæredygtighed. Bæredygtighed skal både indtænkes i forhold til produktets materiale, affaldsprodukter, holdbarhed, genbrug og levering af produktet.

Aarhus Universitet ønsker også at bidrage til den grønne omstilling i samfundet ved at foretage grønne investeringer og udarbejde en grønnere investeringspolitik. Det har ligeledes en afsmittende effekt på markedet.

Mål	Aarhus Universitet vil reducere sin CO ₂ -udledning i forbindelse med indkøb af varer og ydelser, og vil præge markedet ved at efterspørge klimavenlige produkter og ydelser samt foretage grønne investeringer					
Delmål	Fremme en helhedsorienteret tilgang til indkøb af varer og ydelser	Reducere klimaaftrykket ifm. levering af varer til universitetet	Stille krav til kantiner for at fremme bæredygtighed og reducere kantineernes klimaaftryk	Sikre længere levetid og fremme genanvendelse af universitetets anskaffelser	Foretage grønne investeringer	
Indsatser	<ul style="list-style-type: none"> Gennemgå indkøbsområder med udgangspunkt i FN's Verdensmål med henblik på at fremme en helhedsorienteret og cirkulær tilgang til indkøb Indarbejde klimaaftryk som et mere centralt element i aftalen med kantineudbydere, fx ved at stille krav om at kantinerne skal tilbyde mættende, vegetariske retter alle ugens dage og som minimum tilbyde én ugentlig kødfri dag, samt reducere deres madspild og brug af engangsemballage. Afdække reelle leveringsbehov for levering af varer til universitetet med henblik på at reducere antallet af småbestillinger. Justere universitetets investeringspolitik 					

INDSATSOMRÅDE AFFALD

Baggrund

Aarhus Universitet ønsker i højere grad at anse affald som en ressource, der skal genanvendes. Med ca. 8.000 medarbejdere (årsværk), 38.000 studerende og en omsætning på ca. 6,6 mia. kr. årligt produceres der hver dag en betydelig mængde affald – årligt ca. 1.200 tons. Aarhus Universitet vil mindske omfanget af affald og øge andelen af affald, der genanvendes. Det forudsætter, at der i højere grad sorteres affald på universitetet og gentænkes, hvordan universitetets affald kan genanvendes.

Aarhus Universitet har i dag 16 affaldsfraktioner. I storkøkkener sorteres madaffald, IT-afdelinger indsamler og sorterer elektronik og kabler, laboratorier sorterer særlige typer affald, bygningsdriften sorterer forskellige byggematerialer for sig m.m. Denne finsortering kan dog ikke nødvendigvis mærkes blandt alle universitetets daglige brugere: medarbejdere, studerende og gæster, som ikke har mulighed for eksempelvis at sortere glas- og plastaffald. Alt affald skal fremadrettet kildesorteres i minimum fem fraktioner, så eksempelvis dåser, plast, glas og papir kan genanvendes og ressourcerne udnyttes bedst muligt. For at imødekomme målene vil universitetet involvere de daglige brugere og anvende erfaringer fra husholdningerne i Aarhus, hvor der kildesorteres.

Mål	Aarhus Universitet vil reducere mængden af affald samt øge andelen af affald, der genanvendes og sorteres		
Delmål	Reducere mængden af affald, særligt mængden af restaffald	Affaldssortere i min. fem fraktioner alle steder blandt universitetets daglige brugere og fortsat sortere i min. 16 fraktioner samlet set på universitetet	Genanvende 40% af universitetets affald
Indsatser	<ul style="list-style-type: none"> Indgå ny aftale med virksomheder, der afhenter universitetets affald, for at sikre, at affaldet efterfølgende håndteres i de fraktioner, som det er sorteret i Sikre, at medarbejdere, studerende og gæster i det daglige finder det muligt og let tilgængeligt at affaldssortere og iværksætte initiativer for at sortere og reducere deres affald Stille krav til leverandører ift. minimering af emballage Vurdere universitetets indsatser for at reducere mængden af affald ud fra cirkulær tankegang 		

IMPLEMENTERING OG OPFØLGNING

I forbindelse med udarbejdelsen af klimastrategien er der fastlagt mål, delmål og konkrete indsatser for at fremme en klimavenlig udvikling i driften af universitetet. Universitetet vil følge implementeringen af klimastrategien tæt og lave handleplaner i samarbejde med fakulteterne og administrationen. Der vil være løbende opfølgning på aktiviteterne i handleplanerne, og aktiviteterne for det kommende år vil blive fastlagt årligt. Det er med til at sikre fremdrift og transparens samt lokal forankring og ejerskab til klimastrategien og aktiviteterne.

Vores verden er dynamisk og forandrer sig hurtigt – ikke mindst i takt med at teknologien hurtigt udvikler sig. Derfor giver implementeringen og opfølgningen plads til, at universitetet løbende kan iværksætte nye indsatser og derved imødekomme nye samfundsbehov i løbet af strategiperioden.

AARHUS UNIVERSITET KLIMASTRATEGI 2025

Produceret af: Universitetsledelsens Stab
Udarbejdet af: Universitetsledelsens Stab i samarbejde med nedsat arbejdsgruppe med repræsentanter fra fakulteterne, enhedsadministrationen og studerende.
Foto: Lars Kruse, Melissa Bach Yildirim og Ida Jensen | AU Foto
Anders Trærup og Søren Kjeldgaard
Design & layout: Gudrun Frost-Søgaard | AU Design

**Vi står over for en vigtig opgave,
hvor verden påvirkes af betydelige
klimarelaterede udfordringer med
samfundsmæssige, miljømæssige og
økonomiske konsekvenser. Her spiller
Aarhus Universitet en vigtig rolle og
er sit ansvar bevidst som forsknings-
og uddannelsesinstitution.**

Aarhus Universitet
Nordre Ringgade 1
8000 Aarhus C
Danmark

Tlf.: 8715 0000
Mail: au@au.dk
www.au.dk

